

Keuze uit de aanwinsten

Afb. 1. LAURENT DELVAUX
(1696-1778).

Jozef met Christuskind, gesigeneerd met monogram LD.
Terracotta, H. 50 cm.

Opm.: Model voor het marmeren Jozefbeeld in de St. Jacob op de Koudenberg te Brussel, dat oorspronkelijk afkomstig is uit de abdij van Afflighem. Dit beeld draagt Delvaux' signatuur en het jaartal 1746. Willame (o.c.) vermeldt met betrekking tot het beeld een contract van 22 sept. 1747, waarbij Delvaux zich verplicht het beeld voor 1500 florijnen vóór eind mei 1748 aan de abdij te leveren. Het beeld werd in 1748 geplaatst. Hoe het contract en het jaartal 1746 op het beeld met elkaar in overeenstemming zijn te brengen, is nog niet duidelijk.

Litt.: E. Fiévet, Notice sur la vie et les ouvrages du sculpteur Laurent Delvaux, Nijvel 1878, p. 21; G. Willame, Laurent Delvaux, Brussel 1914, p. 19-20, 68, no. 144. *Tent.*: Paintings and sculptures of the Baroque, Heim Gallery, Londen, 1970, no. 84, met afb. *Herk.*: Verz. E. Fiévet, Nijvel; verz. A. Fiévet, Nijvel; verz. mevr. K. Gem te Rêves (België) (veil. Christie, Londen 12-5-1970, nr. 138, met afb.); Heim Gallery, Londen. Aankoop 1971.

Afb. 2. Gedreven reliëf van verguld koper, voorstellende Maria als Mater Dolorosa, omgeven door de lijdenswerktuigen. Gesigeneerd en gedateerd: A. V. AMMELROI. A^{no} 1616. 42,2 × 31,7 cm.
UTRECHT, ADRIAEN VAN AMMELROI, 1616.

Opm.: Adriaen van Ammelroi begon in 1607 als zilversmids-

leerling te Utrecht, waar hij in 1614 meester werd in het gilde (zie: H. van der Zwaag, Naamlijst van Utrechtse goud- en zilversmeden 1598-1807, 1967, blz. 2 (gestencild)). Vermoedelijk identiek met de in 1633 te Utrecht vermelde Adriaen, zoon van de klokkengieter Cornelis van Ammelroi (zie: Klokken- en Klokkengieurs, 1963, p. 200 e.v.).

Herk.: Kunsthandel Hermann P. Lockner Jr. te Würzburg. Aankoop 1973.

Afb. 3. Ovale doos van zilver, versierd met gedreven bloemen en bladeren.

H. 8,6 cm, Br. 12,8 cm, L. 16,2 cm.
Merken: AMSTERDAM, E (1657), meesterteken van LUCAS DRAEF. *Herk.*: Veil. Sotheby, Londen 11-2-1971, nr. 177; Kunsthandel H.S. Wellby te Londen; Fa. Premisela & Hamburger te Amsterdam. Aankoop 1973.

Afb. 4. Sauskom van zilver.

H. 8,9 cm, Br. 11,6 cm, L. 21,2 cm.
Merken: AMSTERDAM, E (1789), meesterteken van ANTON HENDRIK PAAP. *Herk.*: Kunsthandel A. Aardewerk te Den Haag. Aankoop 1973.

Afb. 5. Kan van verguld zilver met een spiegelmonogram, waarschijnlijk van Elisabeth Arlington van Nassau Beverweerd.

H. 19,4 cm, Diam. 10,7 cm.
DEN HAAG, 1669 (?), toegeschreven aan NICOLAAS LOOCKEMANS. Geen merken. *Opm.*: Mogelijk een doopkan, geschenken door Prins Willem III van Oranje. *Herk.*: Fa. Premisela & Hamburger te Amsterdam. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1973.

Afb. 6. Boekenkastje van wortelnote-, note- en coromandelhout op withouten kern met als verlichtingsornament een groen gepatineerd bronzen vrouwenfiguurtje, dat een albasten schaal, versierd met goudmozaiek, omhoog heft.
H. 188 cm, Br. 141 cm, D. 42 cm. Vervaardigd naar ontwerp van JAN DE MEYER, ca. 1930.

Opm.: Deel van een ameublement, dat in opdracht van de schenkers werd uitgevoerd. Een wandmeubel, een bankje en een armstoel (zie afb. 7) uit ditzelfde ameublement, werden eveneens aan het museum geschenken.

Herk.: Geschenk van de heer en mevrouw A. Loeb-Levenbach te Voorschoten, 1973.

Afb. 7. Armstoel van wortelnoten coromandelhout op withouten kern, met de originele bekleding van geperst rose fluweel.

H. 72,5 cm, Br. 68 cm, D. 71 cm. Vervaardigd naar ontwerp van JAN DE MEYER, ca. 1930.

Opm.: Zie bij afb. 6.

Herk.: Geschenk van de heer en mevrouw A. Loeb-Levenbach te Voorschoten, 1973.

Afb. 8. Vitrinekast van mahoniehout, ingelegd met ivoor.

H. 186 cm, Br. 166 cm, D. 51,5 cm. Vervaardigd naar ontwerp van JAC. VAN DEN BOSCH, ca. 1920. *Herk.*: Veil. Mak van Waay, Amsterdam 20/2-8/3-1973, nr. 1294. Aankoop 1973.

Afb. 9. Armstoel van eikehout. H. 85 cm, Br. 66,5 cm, D. 60 cm. Vervaardigd naar ontwerp van PIET KRAMER, ca. 1920.

Opm.: De bekleding is van later datum. *Herk.*: Geschenk van Mr. J. H. Polenaar te Amersfoort, 1973.

Afb. 10. Klok van coromandelhout, ingelegd met ivoor en voorzien van een bronzen bekroning.

H. 43 cm, Br. 22 cm, D. 22 cm. Vervaardigd naar ontwerp van JAC. VAN DEN BOSCH, ca. 1920. *Opm.*: Een nagenoeg eender exemplaar is afgebeeld in Corn. van der Sluys, Binnenhuiskunst, Amsterdam 1921, afb. 45. *Herk.*: Mevrouw M. C. Avis-Hartog te Amsterdam. Aankoop 1973.

Afb. 11. DRESSOIR van mahonie-, coromandel- en eikehout.

H. 127,5 cm, Br. 220 cm, D. 72 cm. Vervaardigd naar ontwerp van JAC. VAN DEN BOSCH, 1924. *Opm.*: Binnen in de linkerlade bevindt zich een etiket van 't

Woonhuis met het opschrift: *Dit meubel is ontworpen door Jac. v. d. Bosch in het jaar 1924. Opus 2171.*
Herk.: Mevrouw M. C. Avis-Hartog te Amsterdam. Aankoop 1973.

Afb. 12. Beker van porselein, beschilderd met chrysanten in rood, blauw, groen en goud.
H. 10,4 cm, Diam. 10,2 cm.
JAPAN, KAKIEMON, einde 17de eeuw.
Herk.: Verz. Jhr. V. E. A. Boreel, Kasteel Oldenaller, Putten (veil. Brandt 13/15-6-1972, nr. 155).
Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1972.

Afb. 13. Terrine met deksel van porselein, in de vorm van een rode kool.
H. 21,5 cm, Diam. 19 cm.
MEISSEN, ca. 1775. Gemerkt met de zwaarden en een ster in onderglazuur blauw en G in paars.
Opn.: In februari 1769 modelleerde J. J. Kändler in Meissen voor prins Eugen von Württemberg: *Eine neue Terrine in Gestalt eines Kraut Kopfes . . . , nach der Natur aufs beste gefertiget und hebet man an solchem den Deckel an überschlagenen Kraut Blättern ab* (R. Rückert, Meissener Porzellan, Bayerisches Nationalmuseum, München 1966, Nr. 693). Deze beschrijving past beter bij het hier afgebeelde, dan bij het in München tentoongestelde stuk.
Herk.: Kunsthandel A. van der Meer te Amsterdam. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1973.

Afb. 14/15. Twee figuren van porselein, voorstellende de Herfst en de Winter.
H. 19,5 cm.
DOCCIA, ca. 1765.
Opn.: Beide figuren maken deel uit van een serie van de Vier Jaargetijden. Een exemplaar van de Zomer bevindt zich in het British Museum te Londen (World Ceramics, ed. R. J. Charleston, Londen 1968, afb. 49 op blz. 232). Een compleet stel bezit het Museum für angewandte Kunst te Wenen. De serie schijnt nogal populair geweest te zijn, daar ook later in de 18de eeuw nog exemplaren met kleine variaties in Doccia gemaakt zijn (L. Ginori

Lisci, La porcellana di Doccia, Milaan 1963, pl. LVII/LVIII).
De modelleur copieerde de Vier Jaargetijden, die Balthasar Permoser in ivoor sneed en die in het bezit waren van Carlo Ginori, de stichter van de porseleinfabriek te Doccia. De ivooren voorstellende de Herfst en de Winter bevinden zich nu in het Harewood House te Leeds (S. Asche, Balthasar Permoser und die Barockskulptur des Dresdner Zwingers, Frankfurt am Main 1966, afb. 34 op blz. 59). De figuren dienden als kandelaars; de hoornen des overvloeds droegen oorspronkelijk kaarsenhouders.
Herk.: Verz. Dr. Aurel von Dobay, Budapest (veil. Lepke, Berlijn 9/10-12-1926, nr. 255/6, Taf. 4); Duits particulier bezit. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1971.

Afb. 16. Servet van wit linnen damast met een patroon van 'indische' bloemen, een ooievaar, een eekhoorn en een vlinder; rondom randen met guirlandes; in het midden het monogram DRMB van David Rutgers (1629-1706), zeer voornamelijk 'fabricateur' van stoffen in Amsterdam, en zijn vrouw Margaretha Block (1638-1702); in de hoeken van het middenveld: boven het wapen Rutgers, onder het wapen Block.
H. 119,5 cm, weefbreedte 82 cm.
NOORDNEDERLANDS (?), ca. 1680-1690.
Herk.: Nederlands particulier bezit. Aankoop 1973.

Afb. 17. Vaas van porselein, veelkleurig beschilderd met vogels en distels (model 127).
H. 32 cm.
Den Haag, ROZENBURG, 1900.
Gemerkt: Rozenburg, ooievaar, den Haag, bij (=1900), werkorder-nr. 1312 en monogram MVR (M. van Rossum).
Herk.: Verz. H. A. Dommis te Amsterdam. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1972.

Afb. 18. Vaasje van porselein, veelkleurig beschilderd met bloemen (model 200).
H. 11,7 cm.
Den Haag, ROZENBURG, 1903.

Gemerkt: Rozenburg, ooievaar, den Haag, ster (=1903), werkorder-nr. 599 en monogram MVR (M. van Rossum).
Herk.: Kunsthandel Inge Asenbaum, Wenen. Aankoop 1973.

Afb. 19. Waterketel, zgn. lavabo, van koper.
H. 12 cm (met hengsel 33 cm).
WEST-EUROPA, 17de eeuw.
Herk.: Kunsthandel Mark H. Douma te Amsterdam. Aankoop 1973.

Афб. 1

Afb. 2

Afb. 3

Afb. 4

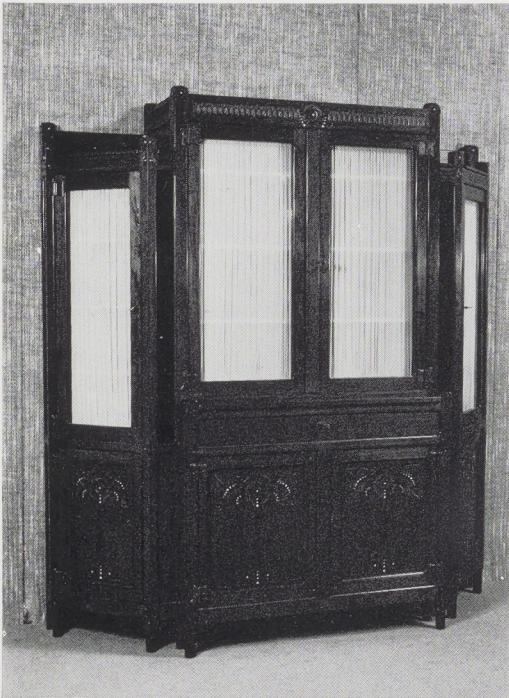
Afb. 5

Afb. 6

Afb. 7

Afb. 8

Afb. 9

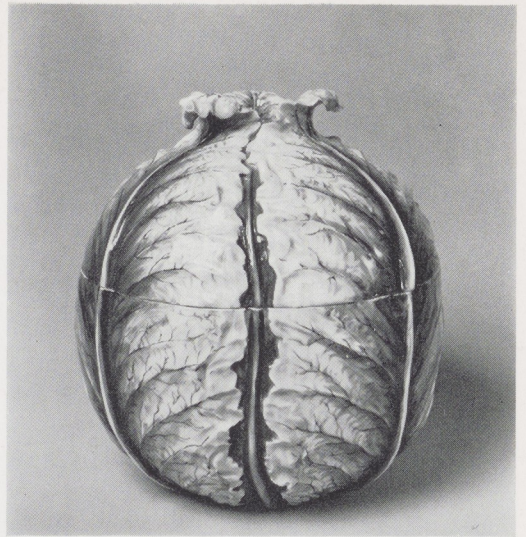
Afb. 10

Afb. 11

Afb. 12

Afb. 13

Afb. 14

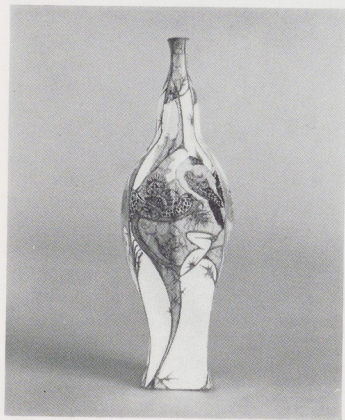

Afb. 15

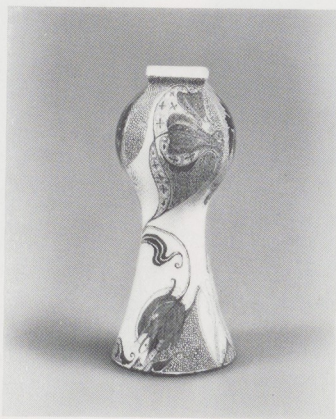

Afb. 16

Afb. 17

Afb. 18

Afb. 19

Afb. 20

Afb. 21

Afb. 22

Afb. 23

Afb. 20. Kelkglas met ruit- en amandelvormig slijpwerk. Op een uitgespaard veld zijn twee door een strik verbonden cartouches gegraveerd; in het linker het wapen van de Staten-Generaal (klimmende leeuw met pijlbundel en zwaard); in het rechter een gekanteelde burcht met valdeur, aan beide zijden waarvan een kanon; de poort is gevaand met de vlag van de Verenigde Staten van Noord-Amerika met de dertien sterren, zoals die gold van 14 juni 1777 tot 1 mei 1795.

H. 18,5 cm, Diam. voet 10 cm, Diam. kelk 8,3 cm.

ENGELS glas van ca. 1760, gegraveerd in NEDERLAND, 1782.

Opm.: Het glas is waarschijnlijk gegraveerd ter gelegenheid van de erkenning van de Verenigde Staten door de Staten-Generaal op 19 april 1782. John Adams (1735-1826), de latere president van de

U.S.A. (1797-1801) werd toen toegelaten als *minister plenipotentiaris der XVIII Vereenigde Staaten van Noord Amerika bij de Republiek der VII Vereenigde Nederlanden*. Een andere mogelijkheid is dat het glas werd gegraveerd ter gelegenheid van de plechtige ondertekening van het eerste verdrag van handel en vriendschap op 8 oktober 1782 in Den Haag. De Republiek was het tweede land dat de Verenigde Staten 'vrij verklaarde'; Frankrijk was voorgegaan in februari 1778 bij het Verdrag van Versailles.
Herk.: Kunsthandel A. Vecht, Amsterdam. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop, 1973 (Afd. Ned. Gesch.).

Afb. 21. Vaas van glas, versierd in rood met wilde wingerd op gele fond.

H. 30,5 cm.

Croismaré, MULLER frères, ca.

1900. Onderop gesigineerd in laag reliëf: Muller Croismaré.
Herk.: Kunsthandel U.-B. Bredow te Berlijn. Aankoop 1973.

Afb. 22. Vaas van glas, versierd met papavers.

H. 32,5 cm.

Saint-Denis, LEGRAS & CIE, ca.

1900. Gemerkt: INDIANA en monogram LC in goud.

Herk.: Kunsthandel U.-B. Bredow te Berlijn. Aankoop 1973.

Afb. 23. Vaas van groen en paars glas, versierd met bomen.

H. 19,5 cm.

Nancy, DAUM frères, ca. 1900.

Gemerkt: Daum Nancy.

Herk.: Kunsthandel U.-B. Bredow te Berlijn. Aankoop 1973.

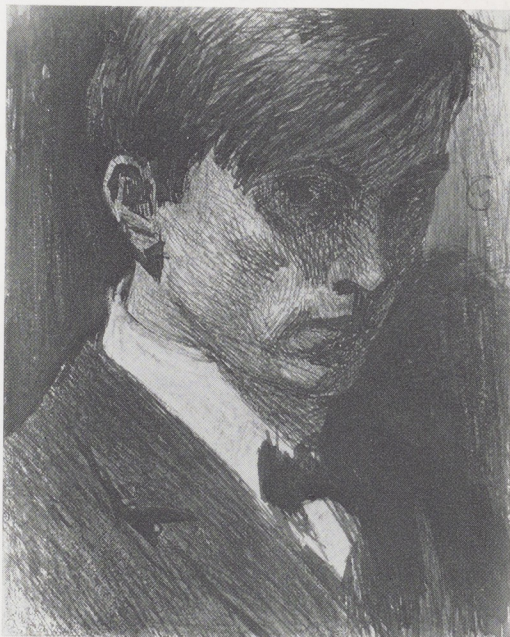
Aanwinsten Prentenkabinet

Van de Amsterdamse schilder G. B. J. Westermann, overleden in 1971, verwierf het Rijksprentenkabinet dit voorjaar een reeks van 24 tekeningen.

Zij zijn van verschillend formaat en uitgevoerd in verschillende technieken, maar hebben alle betrekking op de Academie van Beeldende Kunsten, waar de kunstenaar les gaf van 1918 tot 1945.

Door het directe en spontane karakter geven deze schetsbladen een suggestief beeld van het academieleven in de eerste helft van deze eeuw, en de vele kunstenaarsportretten die er op voorkomen verlenen de collectie nog extra documentaire betekenis. Een jeugdig zelfportret van de tekenaar voegde zijn dochter, Mevrouw Mauve-Westermann als schenking aan het ensemble toe (afb. 1).

Van de heer W. G. Hofker, die ook al eerder het Prentenkabinet met tekeningen van eigen hand bedacht, werden 19 bladen ten geschenke ontvangen. Evenals het werk van Westermann versterken zij in belangrijke mate de verzameling kunstenaarsportretten, daar zij o.m. de beeltenissen bevatten van de schilders Theodoor Heynes, Willem Witsen, Willem Dooyewaard, Oscar Kokoschka, van de beeldhouwers Mari Andriessen, Frits van Hall, Aart Rietbroek, Paul Gregoire, van de schrijvers C. J. Kelk en Hein Bocken.

Afb. 1. Gerhardus Bernardus Josephus Westermann. Zelfportret op jeugdige leeftijd. Rechts bovenaan gemonogrammeerd: G W. Pen in zwart en gekleurd krijt, 139 × 115 mm. Inv. nr. 1973 : 35.